

Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie

Ul. Daszyńskiego 2, 38-100 Strzyżów, tel (17) 276-10-74, fax. (17)
276-30-79, e-mail: rzst@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE STRZYŻOWSKIM W II POŁOWIE 2014 ROKU

**AUTORZY:
AGATA GADZIAŁA,
SEBASTIAN URAM**

ZATWIERDZIŁ:

Wstęp

Cel opracowania

Rynek pracy podobnie jak wiele innych sfer, gdzie ekonomiczna gra popytu i podaży ma kluczowe znaczenie, podlega stałym fluktuacją. Starcie dwóch sił, będących obrazem wspomnianego popytu i podaży na pracę, skorelowane z istnieniem niewidzialnej ręki rynku, sprawia, że wypadkową owej nieuniknionej konfrontacji i jej dysproporcjonalnego charakteru, staje się efekt bezrobocia.

Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie, podejmując działania z zakresu badania popytu i podaży pracy, w ramach systematycznego monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych, opracował raport, który w sposób skondensowany pokazuje podstawowe tendencje oraz kierunki zmian na lokalnym rynku pracy. Konieczność prowadzenia powtarzalnych analiz na rzecz badania struktury bezrobocia oraz sytuacji zatrudnieniowej w regionie, wynika z regulacji, których źródłem jest ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity ustawy zawarty w Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.) art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9.

Głównym celem niniejszego opracowania jest chęć przedstawienia ogólnych wniosków na temat specyfiki lokalnego bezrobocia oraz zasygnalizowanie najbardziej istotnych kierunków zmian w ujęciu retrospektywnym.

Informacje o osobach zarejestrowanych w PUP i ofertach pracy, w podziale na zawody, mogą posłużyć jako źródło danych dla takich działań jak:

- dopasowanie kierunków oraz treści merytorycznej kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- określenie wykazu szkoleń, których podjęcie jest zasadne z punktu widzenia oczekiwań pracodawców,
- kreowanie adekwatnej do realiów rynku pracy polityki wydatkowania środków Funduszu Pracy, które pozostają w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, a których przeznaczeniem jest finansowanie działań aktywizujących bezrobotnych,
 - sporządzenie strategii działania samorządu lokalnego na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
 - planowanie różnych form aktywności przez instytucje współpracujące z urzędem pracy, których działalność ukierunkowana jest na przeciwdziałanie bezrobociu oraz jego skutkom,

- praca nad jakością i skutecznością poradnictwa zawodowego poprzez wyraźne sygnalizowanie, które specjalności znajdują aprobatę lokalnych pracodawców, a które nie dają wyraźnych szans na znalezienia zatrudnienia,
- usprawnianie funkcjonowania pośrednictwa pracy w efekcie uzyskania informacji o bieżących tendencjach na rynku pracy.

Metodologia i definicje

Przez dbałość o lepsze zrozumienie kwestii omawianych w niniejszej publikacji na wyjaśnienie zasługują takie terminy jak: monitoring zawodów, zawody nadwyżkowe, zawody zrównoważone oraz zawody deficytowe.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych - to mechanizm regularnego obserwowania procesów zachodzących na rynku pracy, mających bezpośredni wpływ na kształtowanie poziomu popytu na pracę i podaży zasobów pracy oraz ustalaniu na tej podstawie obiektywnych ocen oraz wniosków, nieodzownych dla racjonalnego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Zawody nadwyżkowe – rozumiane są jako takie, w których liczba poszukujących pracy jest mniejsza niż suma wakatów. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu jest tutaj mniejszy od 0,9.

Zawody zrównoważone – to te specjalności, w których liczba poszukujących pracy, jest w pełni, bądź w znacznym stopniu absorbowana przez rynek pracy. W tym wypadku wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu kształtuje się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody deficytowe – występują w sytuacji gdy wolumen poszukujących pracy w danym zawodzie nie zaspokaja potrzeb zatrudnieniowych pracodawców. W wypadku zawodów deficytowych wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu kształtuje się powyżej wartości 1,1.

Informacje na temat osób bezrobotnych i zgłoszonych ofert pracy opracowano przy wykorzystaniu nazw zawodów i specjalności, zgodnych z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, którą Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku, wdrożono do powszechnego zastosowania. Raport wykorzystuje także terminologię określającą rodzaje działalności, w kontekście badania napływu bezrobotnych, w zależności od ostatniego miejsca pracy, która to terminologia znajduje odzwierciedlenie w Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Na uwagę zasługuje fakt, iż podstawą sporządzonego raport są dane statystyczne zawarte w aplikacji „Monitoring zawodów”, której funkcjonowanie związane jest bezpośrednio z wewnętrznym systemem operacyjnym Urzędu Pracy, kryjącym się pod nazwą „Syriusz”. Dane zawarte w raporcie stanowią odzwierciedlenie półrocznych sprawozdań tworzonych systematycznie przez MPiPS.

Warto zaznaczyć, iż sam raport powstał w zgodzie z zaleceniami metodycznymi prowadzenia MZDiN, opracowanymi przez Departament Rynku Pracy MPiPS.

Istotnym wydaje się także poruszenie kwestii zasad klasyfikacji zawodów, stanowiących integralną część MZDiN. Czterostopniowy podział sporządzony jest na podstawie zasady przejścia od ogółu do szczegółu, w efekcie czego 2443 różne zawody zostały zgrupowane w 10 najbardziej ogólnych zbiorach. Poniższa tabela stanowi obraz wspomnianej metody systematyzacji, której zrozumienie wydaje się być kluczowe dla właściwej interpretacji danych zawartych w raporcie.

Tabela 1 Podział zawodów na grupy.

LP.	nazwa grupy wielkiej	Liczba grup w ramach grupy wielkiej			Liczba zawodów i specjalności
		dużych	średnich	elementarnych	
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4	11	31	157
2	Specjaliści	6	30	98	708
3	Technicy i inny średni personel	5	20	87	490
4	Pracownicy biurowi	4	8	27	68
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4	12	39	130
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3	9	17	54
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	5	14	69	393
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3	14	41	339
9	Pracownicy przy pracach prostych	6	11	32	101
10	Siły zbrojne	3	3	3	3
	RAZEM	43	132	444	2443

Poszczególne pozycje z klasyfikacji zawodów posiadają określony symbol cyfrowy. Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Najbardziej liczna grupa poszczególnych zawodów i specjalności posiada kod sześciocyfrowy.

Dla wyciągnięcia właściwych wniosków z prezentowanych zbiorów danych należy zaznaczyć, iż przedstawione w raporcie zawody sklasyfikowano według wykształcenia, przy wykorzystaniu następującego klucza podziałowego :

- wykształcenie wyższe - grupy wielkie 1 i 2,
- wykształcenie średnie - grupy wielkie 3, 4 i 5,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe - grupy wielkie 6,7,8 i 9

Mierniki stosowane do monitoringu

Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (N_I^k)

$$N_I^k = B_I^k - O_I^k$$

B_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

O_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$B_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_I^k}{12} \qquad O_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_I^k}{12}$$

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_I^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k

$$W_{n,l}^k = \frac{O_I^k}{B_I^k} \text{ dla } O_I^k \neq 0, B_I^k \neq 0$$

$W_{n,l}^k < 0,9$ zawody nadwyżkowe

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ zawody zrównoważone

$1,1 < W_{n,l}^k$ zawody deficytowe

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,l}^k$)

$$W_{s,l}^k = \frac{PO_l^k}{PB_l^k}$$

PO_l^k – średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w roku

$$PO_l^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_l^k}{12}$$

PO_{t-1}^k – liczba ofert pracy w zawodzie k na koniec poprzedniego roku (t-1)

O_l^k – liczba ofert pracy w zawodzie k w roku bieżącym

PB_l^k – średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k

$$PB_l^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_l^k}{12}$$

PB_{t-1}^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k na koniec roku poprzedniego

PB_l^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k na koniec bieżącego roku.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k ($W_{d,l}^k$)

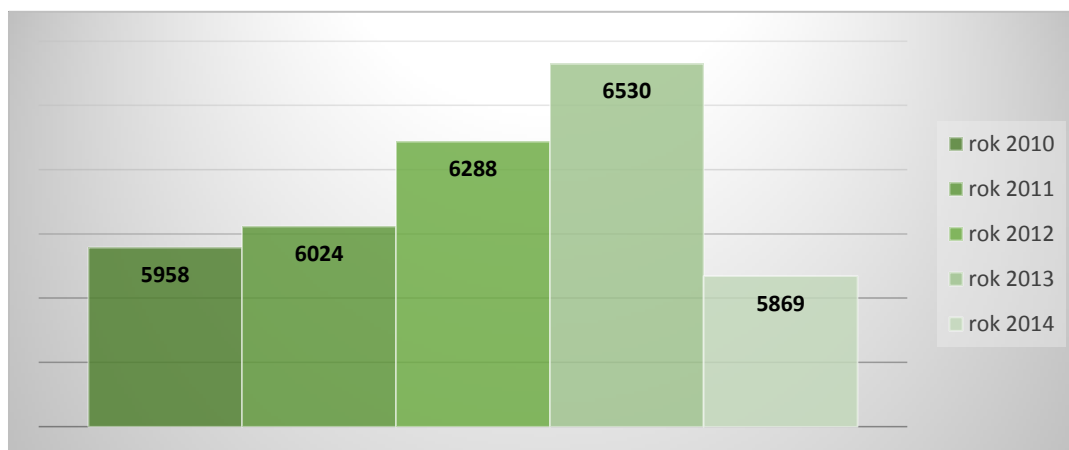
$$W_{d,l}^k = \frac{B_{d,l}^k}{B_l^k} * 100\%$$

$B_{d,l}^k$ – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec roku bieżącego

B_l^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu na koniec bieżącego roku

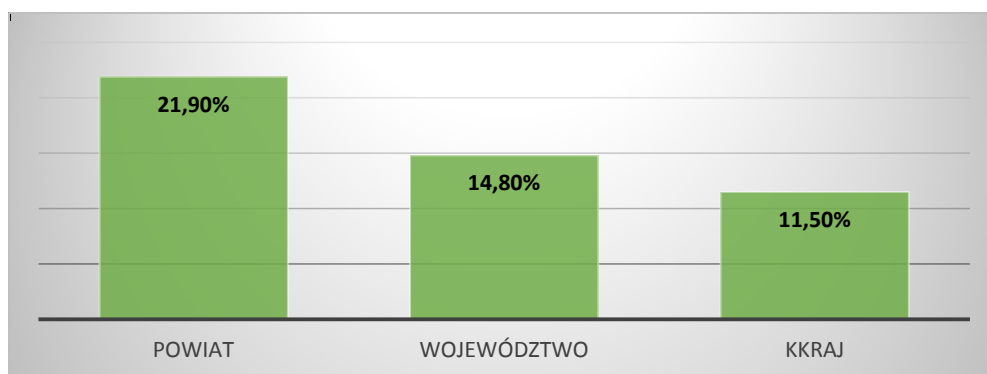
Analiza osób bezrobotnych w II połowie 2014 roku , według zawodów.

Rys. 1 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2014 .

Jak obrazuje Rys. 1 liczba osób bezrobotnych, na przestrzeni lat, podlega wyraźnym zmianą. W roku 2014 populacja osób bezrobotnych, w porównaniu z rokiem wcześniejszym, spadła o 661, co w ujęciu procentowym stanowiło obniżkę o 10%. Optymistycznym wnioskiem jaki nasuwa się w kontekście analizy wykresu z Rys.1, jest stwierdzenie, że nieprzychylna tendencja wzrostu bezrobocia, obserwowana od roku 2010, uległa odwróceniu.

Rys. 2 Stopy bezrobocia w powiecie strzyżowskim, województwie podkarpackim oraz w kraju na koniec grudnia 2014 roku.

Analizując Rys. 2, niezaprzeczalnie można stwierdzić, że poziom bezrobocia w powiecie strzyżowskim w sposób istotny odbiega od średniej dla kraju oraz województwa, co niechlubnie lokuje go w ogonie powiatów województwa podkarpackiego, pod kątem stopy bezrobocia.

Tabela 2 Osoby bezrobotne w podziale na zawody.

Kod zawodu	Nazwa Zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
0	Inny zawód lub brak zawodu	1403	698
522301	Sprzedawca	345	313
722204	Ślusarz	184	4
753105	Krawiec	179	179
512001	Kucharz	165	149
331403	Technik ekonomista	151	136
723105	Mechanik samochodów osobowych	104	0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	102	87
711202	Murarz	97	0
751201	Cukiernik	84	67
751204	Piekarz	82	27
514101	Fryzjer	79	79
311504	Technik mechanik	78	0
311204	Technik budownictwa	75	10
263102	Ekonomista	65	51
512002	Kucharz małej gastronomii	64	50
722314	Tokarz w metalu	61	6
931301	Robotnik budowlany	54	1
752206	Stolarz	51	6
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	48	0
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	46	1
712607	Monter rurociągów przemysłowych	45	0
513101	Kelner	44	41
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	44	7
314207	Technik rolnik	41	32
432103	Magazynier	40	30
522305	Technik handlowiec	40	37
741204	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	38	18
242217	Specjalista administracji publicznej	36	23
752208	Stolarz meblowy	36	7
611104	Rolnik upraw polowych	32	23

Niewątpliwie najliczniejszą grupę bezrobotnych tworzą osoby nie posiadające zawodu, na koniec roku 2014 było ich 1403, z czego 698 stanowiły kobiety. Sytuacja taka pokazuje dobitnie jak liczna frakcja osób zarejestrowanych w PUP, w efekcie swojej edukacji, bądź jej braku, nie uzyskała potwierdzenia ewentualnych umiejętności, uprawniających do

wykonywania określonych profesji. Bezrobotni bez wyuczonego zawody stanowili 24% ogółu osób nieposiadających zatrudnienia, z czego 12% tej zbiorowości absorbowały kobiety.

Wśród najliczniej reprezentowanych grup zawodowych możemy wyróżnić takie specjalności jak: sprzedawca, ślusarz, krawiec, kucharz, technik ekonomista, mechanik samochodów osobowych oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego, liczebność każdej z wymienionych grup przekracza 100. Cechą specyficzną takiego układu struktury bezrobotnych jest fakt, iż wśród pięciu najliczniej reprezentowanych zawodów, we wszystkich przypadkach, poza ślusarzem, zauważalna jest wyraźna dominacja kobiet. W tym momencie możemy nieśmiało wysnuć tezę, iż lokalny rynek pracy nie jest przychylnie nastawiony do poszukujących pracy kobiet, jednakże te kwestię zostaną rozwinięte w dalszej części opracowania. Jeśli chodzi o typowe męskie zawody takie jak: murarz, robotnik budowlany czy technik budownictwa, ich wysoka pozycja w klasyfikacji zawodów, pod względem bezrobocia, wynika z faktu, iż interpretowane dane przedstawiają stan na koniec grudnia, a jak powszechnie wiadomo zawody z branży budowlanej podlegają wyraźnej sezonowości, wynikającej z faktu, iż okres zimowy nie sprzyja podejmowaniu prac remontowo-budowlanych.

Zastanawiający jest fakt bardzo licznej frakcji bezrobotnych w zawodach związanych z mechaniką samochodową: technik mechanik, mechanik samochodów osobowych. Ewentualnych przyczyn takiego zjawiska można szukać w nasyceniu rynku pracy osobami posiadającymi wykształcenie mechaniczne oraz w stałym napływie absolwentów kierunków mechanicznych, którzy mają stosunkowo nikłe szanse na podjęcia zatrudnienia w efekcie braku doświadczenia zawodowego oraz nieadekwatnej do popytu liczbie ofert pracy w takowym zawodzie.

Mamy także do czynienia z liczną grupą zawodów takich jak: piekarz, cukiernik, fryzjer, ślusarz, krawiec, kucharz, sprzedawca itd., w których bezrobocie jest następstwem niedopasowania funkcjonowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb i oczekiwań lokalnych pracodawców.

Jeszcze jednym zbiorem zawodów, zrzeszających znaczną grupę bezrobotnych, są specjalności, których posiadacze nie mogą liczyć na zatrudnienie, w efekcie zmian strukturalno-gospodarczych w regionie, jakie doprowadziły do wyeliminowania, bądź znacznego ograniczenia miejsc, w których można szukać ewentualnych szans na zatrudnienie. Do tego zbioru zaliczają się takie profesje jak: rolnik, technik rolnik, monter rurociągów przemysłowych, ślusarz, krawiec.

Bezrobotne kobiety w 2014 roku w podziale na zawody.

Pierwszą nasuwającą się refleksją, w kontekście analizy danych zawartych w tabeli 3, jest wyraźne podobieństwo początkowych pozycji zestawienia, względem tabeli 2, która prezentuje informację dotyczące bezrobotnych ogółem. Wspomniane podobieństwo może świadczyć o fakcie, iż bezrobocie w gronie kobiet w sposób kluczowy wpływa na ogólny kształt bezrobocia w regionie. Zawodami, które wiążą się z największym bezrobociem w grupie przedstawicielek płci żeńskiej są: sprzedawca, krawiec, kucharz, technik ekonomista oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego.

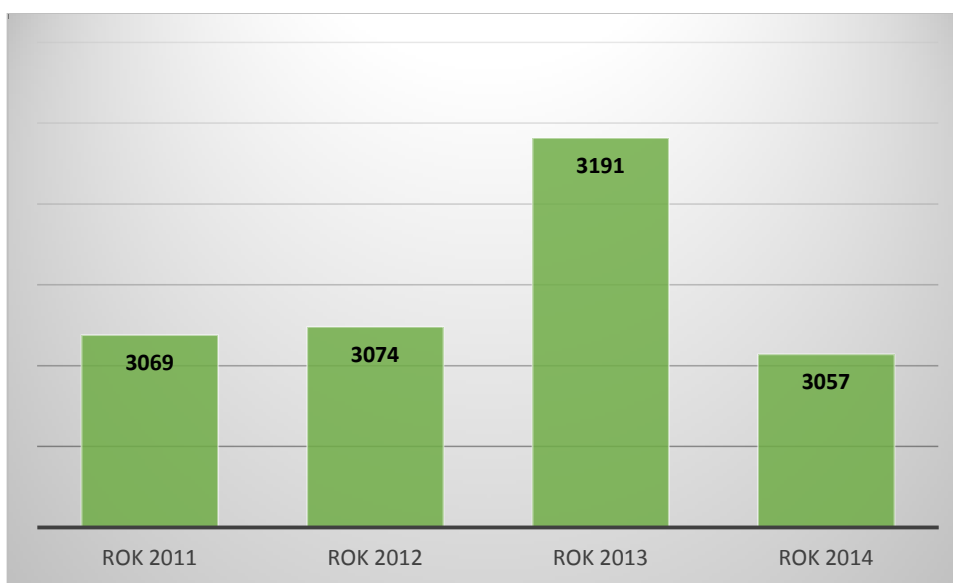
Tabela 3 Liczba bezrobotnych kobiet w podziale na zawody.

Kod zawodu	Nazwa Zawodu	Kobiety
0	Inny zawód lub brak zawodu	698
522301	Sprzedawca	313
753105	Krawiec	179
512001	Kucharz	149
331403	Technik ekonomista	136
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	87
514101	Fryzjer	79
751201	Cukiernik	67
263102	Ekonomista	51
512002	Kucharz małej gastronomii	50
513101	Kelner	41
522305	Technik handlowiec	37
314207	Technik rolnik	32
432103	Magazynier	30
751204	Piekarz	27
334306	Technik administracji	24
242217	Specjalista administracji publicznej	23
411004	Technik prac biurowych	23
611104	Rolnik upraw polowych	23
753303	Szwaczka	23
613003	Rolnik	21
311924	Technik technologii odzieży	20
325905	Opiekunka dziecięca	20

Nie warto rozważać kwestii bezrobocia wśród kobiet bez jego konfrontacji z liczebnością ofert pracy w specjalnościach gdzie popyt na pracę jest największy. Porównując mnogość bezrobotnych kobiet, w podziale na zawody, z liczebnością ofert pracy w tych zawodach, wysnuć można dwa kluczowe stwierdzenia. Pierwsze z nich dotyczy zawodów sprzedawcy oraz technika prac biurowych, dla których w 2014 roku liczba ofert

pracy, w każdym przypadku przekraczał z nawiązką 100. Taka sytuacja gdzie mnogość wakatów nie powoduje znacznego spadku liczby bezrobotnych kobiet jest następstwem faktu, iż zdecydowana większość wspomnianych ofert pracy było ofertami stażowymi, które nie pociągają za sobą trwałego odpływu osób bezrobotnych. Drugie stwierdzenie dotyczy natomiast prostej zależności, barku ofert pracy w danej profesji i jego wpływu na poziom bezrobocia wśród określonych grup zawodowych. Taką sytuację obserwujemy w przypadku zawodów: fryzjer, cukiernik, krawiec, gdzie liczba bezrobotnych jest niewspółmiernie większa niż liczba wakatów.

Rys. 3 Bezrobocie wśród kobiet na przestrzeni lat 2011-2014

Jak pokazuje Rys.3 poziom bezrobocia w gronie kobiet nie podlega tak wyraźnym zmianą jak tendencje zobrazowane na Rys.1. Spadek bezrobotnych płci żeńskiej w roku 2014, w porównaniu z rokiem wcześniejszym wyniósł, w zaokrągleniu 4%, co w zestawieniu ze spadkiem bezrobocia ogółem jest wartością znikomą.

Bezrobotni absolwenci w roku 2014, w podziale na zawody.

Zdecydowana większość absolwentów rejestrujących się w PUP nie posiada żadnego wyuczonego zawodu. Przyczyn takiej sytuacji można szukać wśród takich tendencji jak: nieskuteczny proces kształcenia zawodowego, brak pomysłu na przyszłość w obszarze zawodowym osób, które ukończyły kształcenie o profilu ogólnym, lub znaczny odsetek osób zdobywających kompetencje zawodowe w efekcie edukacji zaocznej.

Na uwagę zasługuje fakt, iż dominująca część bezrobotnych absolwentów to osoby, które ukończyły kształcenie na poziomie zawodowym lub średnim (292), co w porównaniu

z osobami z wykształceniem wyższym (72) stanowi przytłaczającą większość i może sugerować, że ukończenie studiów w sposób znaczący zwiększa szanse na podjęcie zatrudnienia.

Tabela 4 Bezrobotni absolwenci w podziale według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa Zawodu	Absolwenci	
		razem	Kobiety
0	Inny zawód lub brak zawodu	164	78
311513	Technik pojazdów samochodowych	10	0
522305	Technik handlowiec	9	9
311504	Technik mechanik	8	0
325402	Technik masażysta	6	3
514101	Fryzjer	6	6
722204	Ślusarz	5	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	5	0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	5	5
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	5	0
242217	Specjalista administracji publicznej	5	3
213106	Biotechnolog	4	4
235107	Pedagog	4	4
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	4	3
752206	Stolarz	4	0
522301	Sprzedawca	3	3
331403	Technik ekonomista	3	3
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	3	0
228301	Fizjoterapeuta	3	2
263302	Historyk	3	2

Osoby długotrwale bezrobotne w powiecie strzyżowskim w roku 2014.

W przypadku osób długotrwale bezrobotnych, w podziale na zawody, sytuacja wygląda podobnie jak w odniesieniu do ogółu bezrobotnych. Najliczniejszą grupę stanowią osoby bez zawodu, a w dalszej kolejności : sprzedawcy, krawcy, kucharze, ślusarze, technicy ekonomiści, cukiernicy itd. Długotrwale bezrobocie rozumiane jest jako pozostawanie bez

pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w powiecie strzyżowskim kształtowała się na poziomie 2224, co stanowiło 38% ogółu bezrobotnych.

Tabela 5 Długotrwale bezrobotni w powiecie strzyżowskim w podziale na zawody.

Kod zawodu	Nazwa Zawodu	powyżej 12 m-cy	
		razem	kobiety
0	Inny zawód lub brak zawodu	261	128
522301	Sprzedawca	185	170
753105	Krawiec	95	95
512001	Kucharz	85	78
722204	Ślusarz	81	3
331403	Technik ekonomista	60	55
723105	Mechanik samochodów osobowych	56	0
751201	Cukiernik	45	39
711202	Murarz	40	0
751204	Piekarz	40	18
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	36	30
514101	Fryzjer	33	33
722314	Tokarz w metalu	32	2
311504	Technik mechanik	28	0
314207	Technik rolnik	27	23
741204	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	25	13

Nie można rozważać kwestii długotrwałego bezrobocia bez przyjrzenia się rankingowi zawodów generujących owo długotrwałe bezrobocie. Nadmieniony ranking został przedstawiony w tabeli 6.

Sugerując się wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia należy stwierdzić, iż w grupie pięciu specjalności, w których najtrudniej znaleźć pracę znajdują się: kierownicy do spraw produkcji i usług (wskaźnik 1), przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni (wskaźnik 1), ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (wskaźnik 0,7188) oraz pracownicy opieki osobistej i pokrewni (wskaźnik 0,6786).

Tabela 6 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (%)
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	1
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,72
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,68
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,62
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,60
82	Monterzy	0,60
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,57
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,57
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,57
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,55
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,55
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,52
74	Elektrycy i elektronicy	0,51
52	Sprzedawcy i pokrewni	0,50
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,50
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,49
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,48
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,46
51	Pracownicy usług osobistych	0,45
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,43
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,42
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,34
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,38

Na uwagę zasługuje fakt, iż pokaźna wartość wskaźnika, w dwóch pierwszych pozycjach tabeli, wynika z sytuacji, w której liczba osób bezrobotnych ogółem wynosiła 1, a osoba ta występowała jednocześnie w roli długotrwałe bezrobotnego. Na wysoką pozycję grupy zawodów 91 wpłynęła ponadprzeciętna wielkość wskaźnika dla specjalności tworzących ową grupę: zamiatacze i pokrewni (wartość 0,7273) oraz pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nie sklasyfikowani (wartość 0,7). Z kolei umiejscowienie grupy 52 na czołowym miejscu w rankingu stało się faktem dzięki wartością wskaźnika w takich zawodach jak: agenci sprzedaży bezpośredniej (wskaźnik 1), pracownicy sprzedaży

i pokrewni gdzie indziej nie sklasyfikowani (wartość 1), wydawcy posiłków (wartość 1), właściciele sklepów (wartość 1) itd.

Na najmniejsze zagrożenie długotrwałym bezrobociem zasługują, co nie zostało zaznaczone w tabeli 6, specjaliści nauk matematycznych, fizycznych i technicznych, z wartością wskaźnika długotrwałego bezrobocia na poziomie 0,1364.

Uszczegóławiając kwestie odnoszące się do osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, można dokonać zestawienia, które pokaże, jak poziom wykształcenia przekłada się na długotrwałe bezrobocie osób zarejestrowanych w PUP Strzyżów.

Struktura osób bezrobotnych w podziale na duże grupy zawodowe.

Najliczniej reprezentowaną, przez bezrobotnych, grupą zawodów są robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni, stanowili oni 12,87% ogółu osób zarejestrowanych w PUP. Warto zaznaczyć, iż zawody z grupy 72 posiadało 8,86 % absolwentów i 13,55% osób długotrwałe bezrobotnych.

Kolejną liczną frakcją bezrobotnych stanowili posiadacze zawodów z grupy 75 (Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni), ich udział w całej populacji bezrobotnych stanowił 11,58%. Posiadanie specjalności z tej grupy charakteryzowało także 14,29 % kobiet, 3,45% absolwentów oraz 17,22 % długotrwałe bezrobotnych.

Innym, zasługującym na uwagę zbiorem zawodów jest grupa 51, którą tworzą takie specjalności jak: przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek, kucharze, kelnerzy, barmani, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, pracownicy usług domowych, gospodarze budynków. Partycypacja tej grupy zawodów, w ogólnym zbiorze bezrobotnych kształtowała się na poziomie 9,52%, a w przypadku kobiet, co istotne, 15,81%.

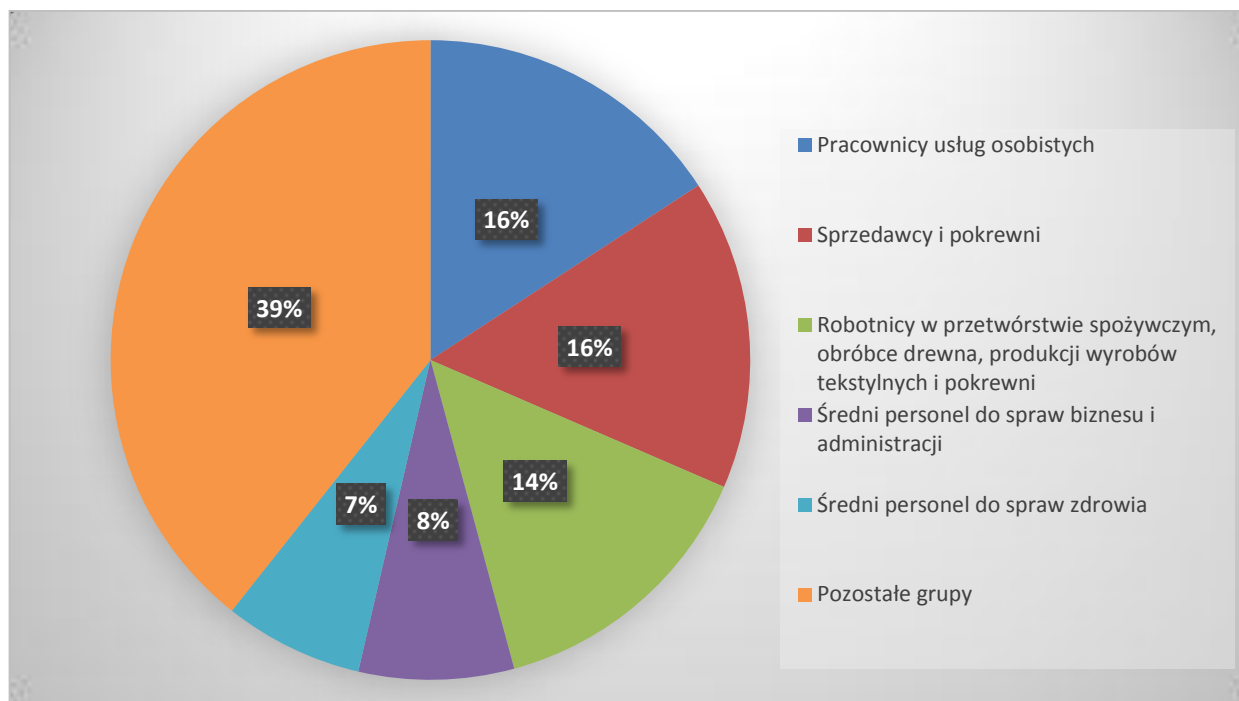
Jako ostatnia omówiona zostanie grupa 52 (Sprzedawcy i pokrewni), na którą składają się: właściciele sklepów, kierownicy sprzedaży w marketach, sprzedawcy sklepowi, kasjerzy i sprzedawcy biletów, agenci sprzedaży bezpośredniej, pracownicy stacji obsługi pojazdów, wydawcy posiłków, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani. Udział całej grupy w ogóle bezrobotnych wynosi 9,22 %, a jej najliczniejszą częścią składową są sprzedawcy sklepowi którzy zrzeszają 8,71% badanej populacji.

Tabela 7 Struktura bezrobotnych w podziale na grupy zawodowe.

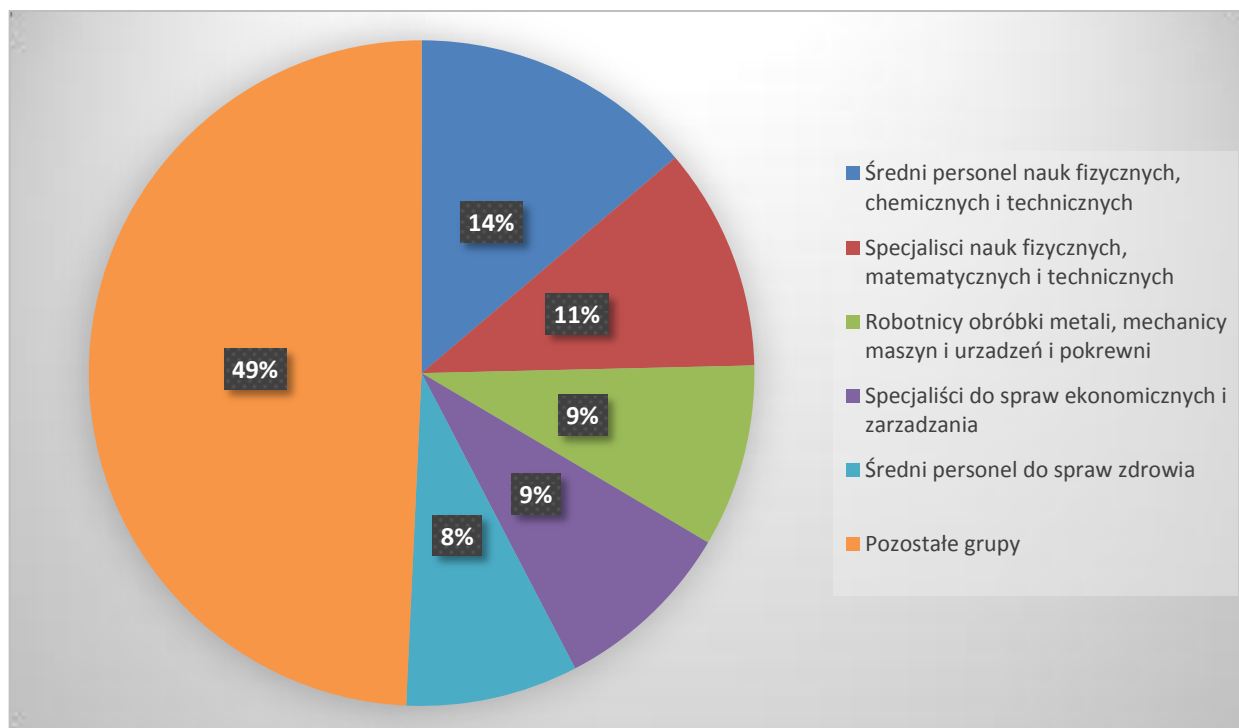
Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem (%)	Kobiety	w tym			
				absolwenci		powyżej 12 m-cy	
				razem	kobiety	razem	kobiety
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	12,88	0,93	8,86	0	13,55	1,28
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	11,58	14,29	3,45	1,65	13,04	17,22
51	Pracownicy usług osobistych	9,52	15,81	8,37	12,40	9,83	15,66
52	Sprzedawcy i pokrewni	9,22	15,68	6,90	11,57	10,55	17,31
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	8,42	5,00	13,79	5,79	7,18	5,50
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	8,38	0,21	1,48	0	7,00	0,28
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,93	7,85	2,96	2,48	4,23	6,78
32	Średni personel do spraw zdrowia	4,48	7,04	8,37	10,74	3,41	5,037
74	Elektrycy i elektronicy	3,36	1,36	1,97	0,83	3,92	1,92
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,93	1,27	0	0	3,78	2,01
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	2,55	3,86	6,90	9,09	1,48	2,20
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	2,08	2,97	8,87	11,57	1,07	1,47
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,97	2,08	10,84	11,57	0,61	0,73
61	Rolnicy produkcji towarowej	1,97	2,97	0	0	2,14	3,02
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	1,84	1,65	0	0	2,50	2,20
23	Specjaliści nauczania i wychowania	1,84	3,18	6,90	11,57	1,12	1,92
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,25	1,78	0,49	0,83	1,58	2,02
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,23	0,25	0	0	1,53	0,37
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,07	1,78	1,97	3,31	0,81	1,37
73	Rzeźnicy i robotnicy poligraficzni	1,03	1,06	0	0	1,22	1,47

Najistotniejsze grupy zawodowe, pod względem struktury bezrobotnych, w odniesieniu do kobiet, absolwentów oraz osób długotrwale bezrobotnych zostaną przedstawione na wykresach.

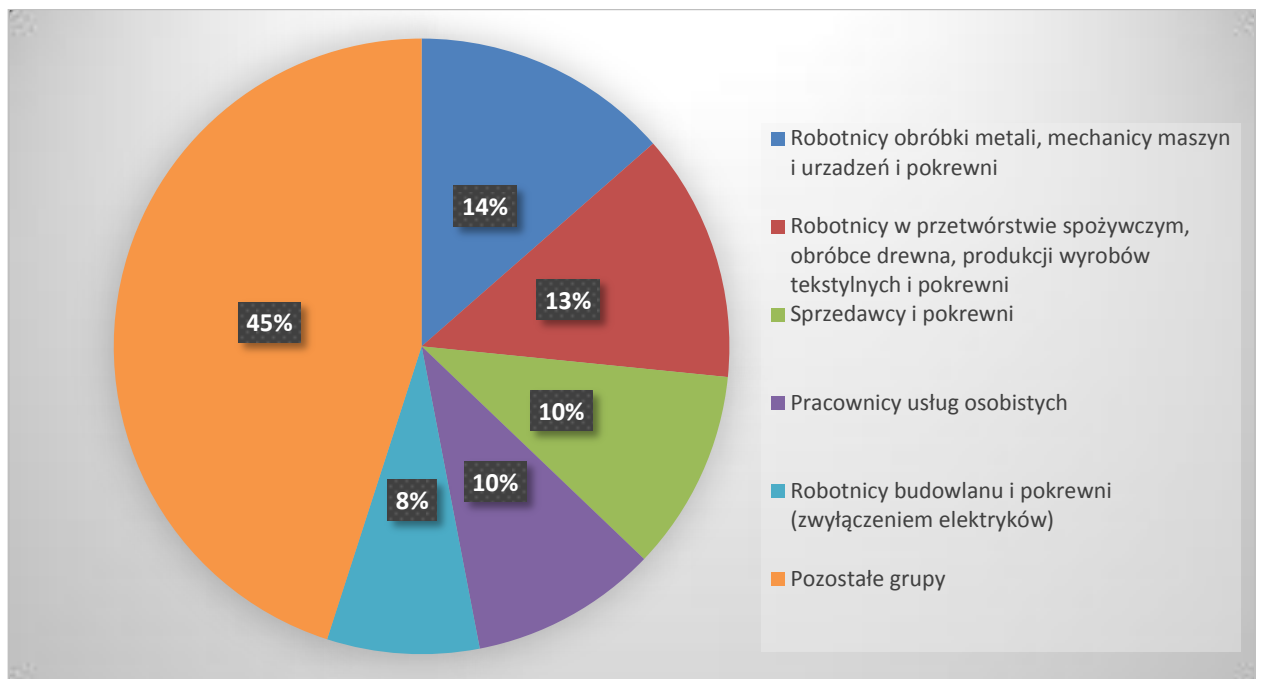
Rys. 4 Struktura bezrobotnych kobiet według grup zawodowych.

Rys. 5 Struktura bezrobotnych absolwentów według grup zawodowych.

Rys. 6 Struktura długotrwale bezrobotnych według grup zawodowych.

Czytelność wykresów przedstawionych na Rys 4,5,6 sprawia, że wszelkie próby dodatkowej ich interpretacji są bezcelowe, a jedyny komentarz jaki można w tym miejscu wystosować niech będzie wskazówką aby zwrócić uwagę na znaczną koncentrację osób bezrobotnych w pięciu najliczniejszych, dla danej zbiorowości, grupach zawodowych.

Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Najliczniejsza grupa zarejestrowanych w 2014 roku bezrobotnych, bezpośrednio przed utratą pracy, wykonywała zawody z obszaru przetwórstwa przemysłowego. Wspomniana branża zdobyła pierwsze miejsce w rankingu przedstawionym w tabeli 8, z wynikiem 824 osób, co stanowiło 20,25% ogółu zarejestrowanych, w ciągu roku, bezrobotnych. Podobnie sytuacja wyglądała na koniec roku 2014, gdzie przetwórstwo przemysłowe było tym obszarem lokalnej gospodarki, który wygenerował najliczniejszą grupę osób bezrobotnych (1001 osób, 22,75%).

Kolejnym obszarem działalności gospodarczej, z którego winy poziom bezrobocia w powiecie utrzymuje się na wysokim poziomie, jest budownictwo. Ponad 800 osób zarejestrowanych w ciągu roku oraz 818 według stanu na koniec okresu sprawozdawczego uplasowało tą branżę na drugim oraz trzecim miejscu (wg stanu na koniec roku 2014) w klasyfikacji najpłodniejszych sprawców lokalnego bezrobocia.

Tabela 8 Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku wg ostatniego miejsca pracy, w podziale ze względu na PKD.

Sekcja PKD	zarejestrowani bezrobotni w 2014 roku	Struktura zarejestrowanych bezrobotnych (%)
Przetwórstwo przemysłowe	824	20,25
Budownictwo	801	19,68
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	785	19,29
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo	265	6,51
Transport i gospodarka magazynowa	194	4,77
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	187	4,59
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	150	3,69
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	148	3,64
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	146	3,59
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	131	3,22
Edukacja	130	3,19
Pozostała działalność usługowa	108	2,65
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	46	1,13
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	44	1,08
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	33	0,81
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	26	0,64
Informacja i komunikacja	25	0,61
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16	0,39
Górnictwo i wydobywanie	4	0,10
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych	2	0,05

Warto zaznaczyć, że jak przypadku branży budowlanej wysoki wskaźnik osób rejestrujących się w PUP jest zrozumiały, ze względu na sezonowość tego obszaru gospodarki, tak w odniesieniu do przetwórstwa i handlu znaczny poziom bezrobocia może

dowodzić występowania niekorzystnych symptomów świadczących o nieuchronnym kurczeniu się tych sfer lokalnej przedsiębiorczości.

Tabela 9 Zarejestrowani bezrobotni na koniec 2014 roku wg ostatniego miejsca pracy, w podziale ze względu na PKD.

Sekcja PKD	zarejestrowani bezrobotni w końcu 2014 roku	Struktura zarejestrowanych bezrobotnych (%)
Przetwórstwo przemysłowe	1001	22,75
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	938	21,32
Budownictwo	818	18,59
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo	254	5,77
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	182	4,14
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	171	3,89
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	156	3,55
Transport i gospodarka magazynowa	146	3,32
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	128	2,91
Pozostała działalność usługowa	124	2,82
Edukacja	122	2,77
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	98	2,23
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	79	1,80
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	49	1,12
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	40	0,91
Informacja i komunikacja	35	0,80
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27	0,61
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16	0,36
Górnictwo i wydobywanie	6	0,12
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych	6	0,12

Napływ bezrobotnych w II połowie 2014 roku.

Nie jest niczym zaskakującym stwierdzenie, że najobszerniejszą grupę, rejestrujących się w PUP osób, stanowili bezrobotni, którzy w następstwie różnych zmiennych nie zdobyli żadnego zawodu lub posiadli umiejętności, których nie można przyporządkować do żadnej z wyszczególnionych specjalności. Największa frakcja osób pozostających bez pracy była ponad siedmiokrotnie liczniejsza od przedstawicieli zawodu sklasyfikowanego na drugim miejscu rankingu, zobrazowanego w tabeli 10, i kształtowała się na poziomie 1572, co stanowiło 28% całej analizowanej zbiorowości.

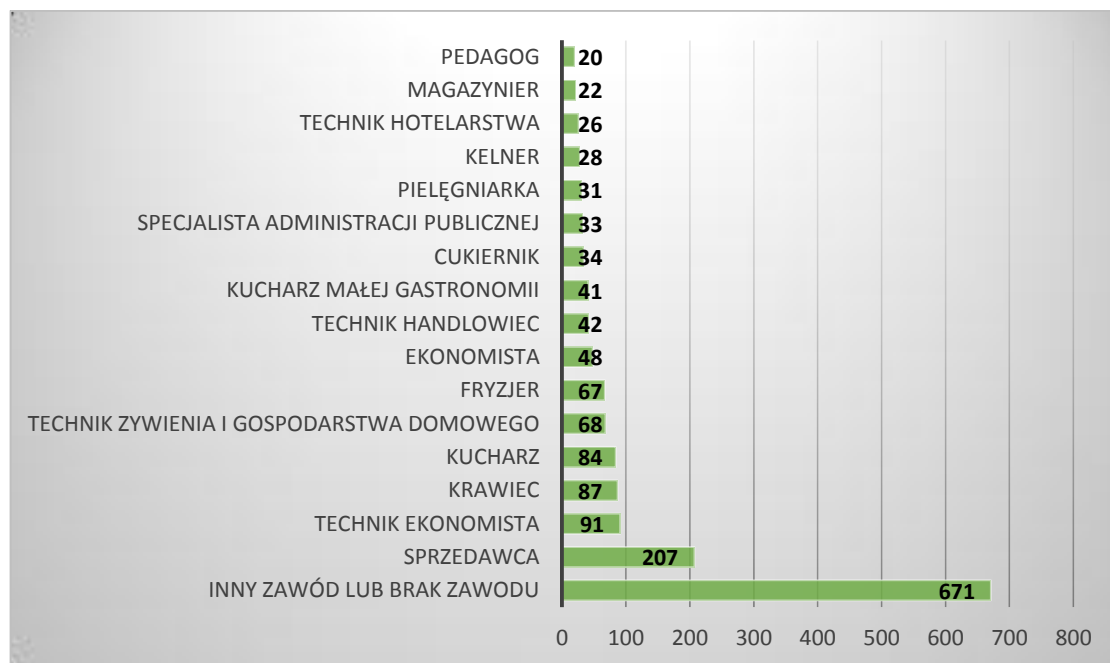
Tabela 10 Napływ bezrobotnych w podziale na zawody.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
0	Inny zawód lub brak zawodu	1572
522301	Sprzedawca	239
722204	Ślusarz	169
331403	Technik ekonomista	109
512001	Kucharz	101
753105	Krawiec	87
311504	Technik mechanik	83
311204	Technik budownictwa	82
723105	Mechanik samochodów osobowych	82
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	80
711202	Murarz	75
514101	Fryzjer	68
263102	Ekonomista	64
752205	Stolarz	63
751204	Piekarz	61
512001	Kucharz małej gastronomii	58
751201	Cukiernik	52
242217	Specjalista administracji publicznej	51
712607	Monter rurociągów przemysłowych	48
522305	Technik handlowiec	47
722314	Tokarz w metalu	47
931301	Robotnik budowlany	44
752208	Stolarz meblowy	38
432103	Magazynier	35
513101	Kelner	34
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	34
222101	Pielęgniarka	31
311408	Technik elektronik	30

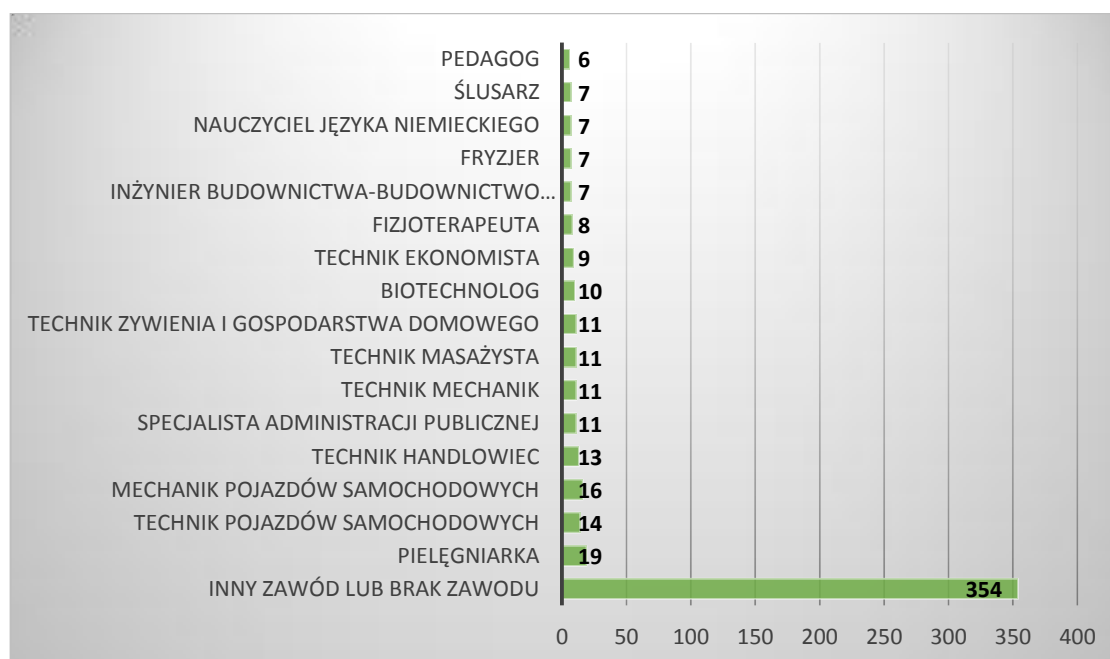
Dalsze pozycje rankingu należały kolejno do: sprzedawców (239 osób), ślusarzy (169 osób) oraz techników ekonomistów (109 osób). Warto zaznaczyć również, iż tendencje związane

z napływem bezrobotnych, w podziale na zawody, odpowiadają układowi ogółu bezrobotnych, który można zaobserwować w tabeli 2.

Rys. 7 Napływ bezrobotnych kobiet w 2014 roku

Rys. 8 Napływ bezrobotnych absolwentów w 2014 roku

Napływ bezrobotnych kobiet oraz absolwentów wykazuje podobieństwo względem danych dotyczących ogółu bezrobotnych, w kwestii osób nie posiadających zawodu wyuczonego. Jedyne różnice, na których warto się skupić płyną z rys.8, gdyż czołowe pozycje

owej klasyfikacji znacznie odbiegają od danych z rys.7 oraz tabeli 10. Kierunkami edukacji, które najbardziej przyczyniły się do wzrostu liczby bezrobotnych były: pielęgniarstwo, mechanika samochodowa oraz handel. Zastanawiający jest również fakt nieporównywalnej liczby absolwentów, bez zawodu, w konfrontacji z pozostałymi przedstawicielami tej grupy. Osoby, które kończyły edukację bez zdobycia określonych kwalifikacji zawodowych stanowiły 45% ogółu absolwentów.

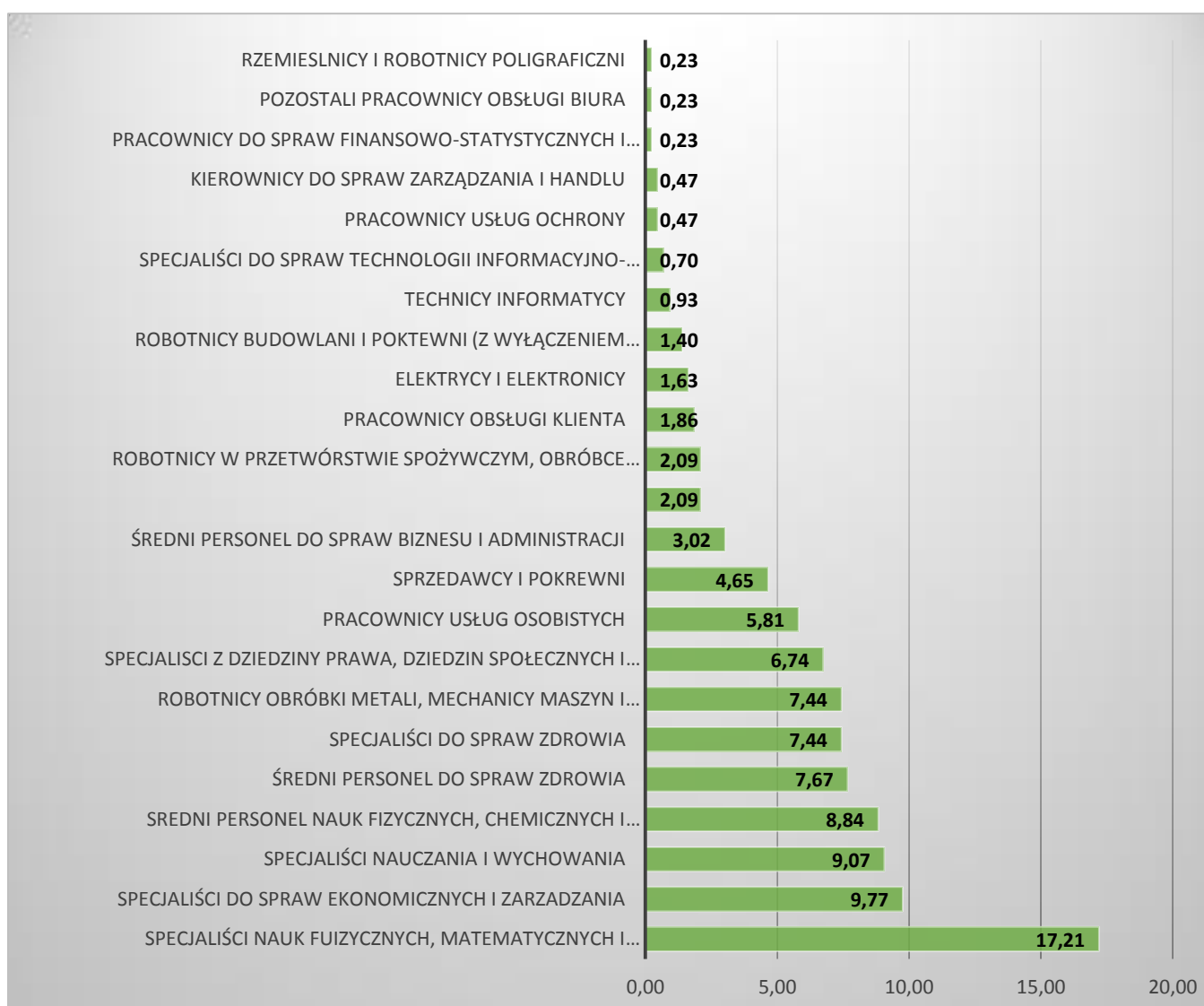
Tabela 11 Struktura napływu bezrobotnych według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem (%)
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	13,34
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,37
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	9,04
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	8,35
51	Pracownicy usług osobistych	8,25
52	Sprzedawcy i pokrewni	7,94
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4,81
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,41
32	Średni personel do spraw zdrowia	4,38
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,69
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	3,46
23	Specjaliści nauczania i wychowania	3,23
74	Elektrycy i elektronicy	3,06
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,14
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1,76
81	Operator maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	1,40
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,27
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,20
61	Rolnicy produkcji towarowej	1,16
42	Pracownicy obsługi klienta	1,10
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,04
35	Technicy informatycy	0,85
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,85
82	Monterzy	0,72
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,64
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,59
96	Ładowacz nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,38
54	Pracownicy usług ochrony	0,35
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,26
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,26

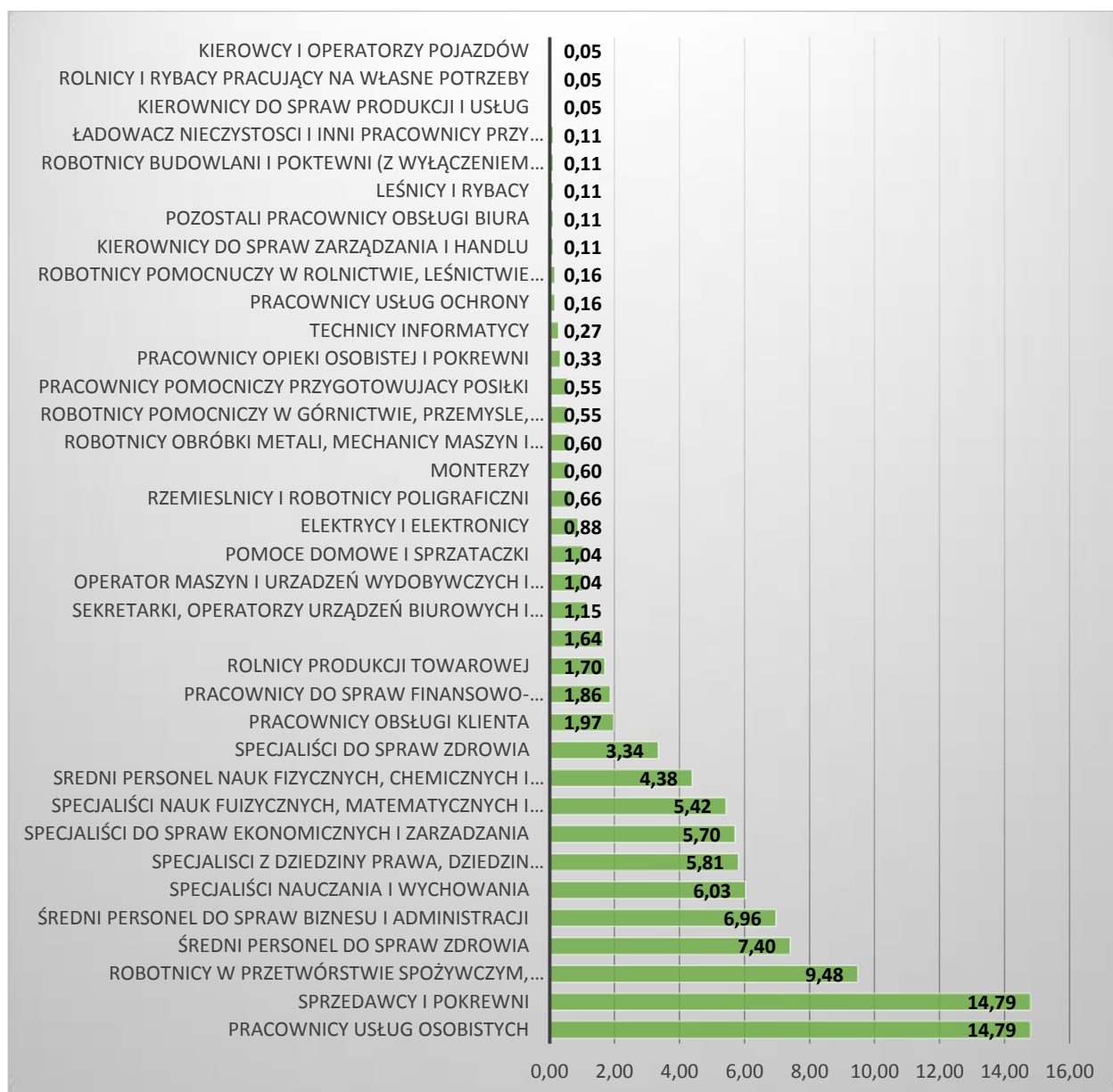
Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych w 2014 roku, pod względem kręgów zawodowych, należy stwierdzić, iż najliczniej reprezentowanymi grupami byli: robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (13,34%), robotnicy

w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (9,37%) oraz średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (9,04%). W celu uszczegółowienia najobszerniejszej pod względem liczebności grupy zawodowej, zasadnym wydaje się wyszczególnienie specjalności wchodzących w jej skład: formierze odlewniczy i pokrewni (0,2%), Spawacze i pokrewni (0,38), blacharze (0,97), robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe (0,13%), ślusarze i pokrewni (4,35%), ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni (2,11%), mechanicy pojazdów samochodowych (4,12%), mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych (1,069%), mechanicy pojazdów jednośladowych (0%).

Rys.9 Struktura napływu bezrobotnych absolwentów, według grup zawodowych.

Rys. 10 Struktura napływu bezrobotnych kobiet według grup zawodowych.

Zarówno struktura napływu bezrobotnych kobiet jak i absolwentów w sposób istotny odbiega od identycznego zestawienia, sporządzonego dla ogółu bezrobotnych. Wśród absolwentów borykających się z problemem bezrobocia, a którzy zdecydowali się na rejestrację w PUP, dominują: specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (17,21%), specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania (9,77%), specjaliści nauczania i wychowania (9,07%) oraz średni personel do spraw biznesu i administracji (8,84%).

Z kolei jeśli chodzi o napływ bezrobotnych kobiet mamy tutaj do czynienia z dwoma dominującymi grupami: pracownicy usług osobistych (14,79%), oraz sprzedawcy i pokrewni (14,79%). Pozostałe istotne frakcje bezrobotnych kobiet, z punktu widzenia ich napływu to:

robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni, średni personel do spraw zdrowia, średni personel do spraw biznesu i administracji oraz specjaliści nauczania i wychowania.

Analiza ofert pracy w II połowie 2014 roku w podziale na zawody.

Tabela 12 Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2014 roku, według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Zgłoszone w 2014 roku
522301	Sprzedawca	171
515303	Robotnik gospodarczy	142
932101	Pakowacz	141
411004	Technik prac biurowych	113
523002	Kasjer handlowy	71
931301	Robotnik budowlany	64
333302	Pracownik agencji tymczasowej	54
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	53
432102	Inwentaryzator	50
911207	Sprzątaczką biurową	50
941201	Pomoc kuchenna	42
413201	Operator wprowadzania danych	36
513101	Kelner	35
921402	Pomocniczy robotnik szklarniowy	33
512001	Kucharz	27
751105	Rzeźnik-wędliniarz	23
711601	Brukarz	22
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	22
334306	Technik administracji	20
524502	Sprzedawca stacji paliw	20
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	20
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	19
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	18
962906	Woźny	18
321301	Technik farmaceutyczny	16
712204	Posadzkarz	15
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	15
834101	Kierowca ciągnika rolniczego	15

Jak wynika z tabeli 12, zawodem, na który lokalni pracodawcy zgłaszali największe zapotrzebowanie był sprzedawca. Liczba wakatów dla sprzedawców, na przestrzeni całego roku 2014, kształtowała się na poziomie 171, co jednocześnie stanowiło 7,5% ogółu ofert

pracy jakie zostały zgłoszone do PUP. Kolejne pozycje w rankingu zawodów, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy zajmują: robotnik gospodarczy (142), pakowacz (141) oraz technik prac biurowych (113).

W tabeli 12 nie zostały ujęte specjalności znajdujące się w ogonie zestawienia, najbardziej pożądanym zawodów. Takich pozycji, gdzie w ostatnim roku wystąpiła jedna oferta pracy, bądź nie było jej wcale jest niezmiernie dużo, a jako przykład możemy tutaj podać następujące stanowiska: chemik, nauczyciel nauczania początkowego, farmaceuta, pracownik socjalny, technik dentystyczny, drukarz i wiele innych.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że liczba ofert pracy w zawodzie robotnika gospodarczego była w znacznym stopniu kształtowana przez roboty publiczne oraz prace interwencyjne w takich instytucjach jak: urzędy gmin, ośrodek pomocy społecznej, powiatowy zarząd dróg oraz starostwo powiatowe.

Zastanawiające może być również wysokie miejsce w rankingu wakatów skierowanych do pakowaczy. Wyjaśnić należy, że jest to efekt powtarzalnie zgłaszanych za granicznych ofert pracy, gdzie w roli pracodawcy występuje agencja zatrudnienia. Każda z ofert, dotyczących pracy poza granicami kraju, opiewała na kilka, a nawet kilkanaście stanowisk co w efekcie sprawiło, że zawód pakowacza stał się wyjątkowo pożądanym.

Na uwagę zasługuje również fakt, że wśród 28 najbardziej poszukiwanych, przez pracodawców, profesji nie ma ani jednej pozycji z grupy zawodów 1 oraz 2. Wspomniana grupa skupia specjalności, których wykonywanie jest związane z koniecznością uprzedniego ukończenia kształcenia na poziomie studiów wyższych. W konsekwencji można śmiało wysnuć wniosek, że lokalny rynek pracy nie jest przychylnie nastawiony do osób z tytułem licencjata, inżyniera czy też magistra.

Jeśli chodzi o oferty pracy według stanu na koniec grudnia 2014 roku, przedstawiono je w tabeli 13. Podobnie jak w przypadku wakatów w ujęciu sumarycznym, na koniec roku najwięcej możliwości zatrudnienia gwarantował zawód pakowacza, a w dalszej kolejności, kierowcy operatora wózków jezdniowych, posadzkarza, kierowcy ciągnika siodłowego, kucharza oraz sprzedawcy.

Tabela 13 Oferty pracy według zawodów na koniec grudnia 2014 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	W końcu 2014 roku
932101	Pakowacz	21
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	10
712204	Posadzkarz	6
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	5
512001	Kucharz	4
522301	Sprzedawca	3
132301	Kierownik budowy	2
333105	Spedytor	2
751204	Piekarz	2
215103	Inżynier elektryk	1
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	1
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1
834101	Kierowca ciągnika rolniczego	1
243304	Specjalista do spraw sprzedaży	1
311890	Pozostali kreślarze	1
441202	Kurier	1
723102	Mechanik pojazdów jednośladowych	1
752208	Stolarz meblowy	1
832203	Kierowca samochodu osobowego	1
834101	Kierowca ciągnika rolniczego	1
962103	Dostawca potraw	1

Struktura ofert pracy w podziale na duże grupy zawodowe została przedstawiona w tabeli 14. Najliczniej reprezentowaną zborowością, pod względem ofert pracy, byli sprzedawcy i pokrewni, z wynikiem 12,42% ogółu wakatów. Kolejne istotne grupy, z punktu widzenia podaży pracy to: robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (10,61%), pracownicy usług osobistych (10,38%), sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (7,64%) oraz robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (6,67%).

Osoby legitymujące się posiadaniem zawodów z zespołów o kodach: 63, 3, 62, 25, 12, kolejno: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, żołnierze szeregowi, leśnicy i rybacy, specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kierownicy do spraw zarządzania i handlu, mają znikome szanse na znalezienie zatrudnienia w związku z faktem, iż w tych obszarach oferty pracy nie występowały, bądź zdarzały się wyjątkowo rzadko.

Tabela 14 Struktura ofert pracy według grup zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	zgodzone w 2014 (%)
52	Sprzedawcy i pokrewni	12,42
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	10,61
51	Pracownicy usług osobistych	10,38
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	7,64
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,67
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,61
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	5,08
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	5,04
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,86
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,42
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,58
96	Ładowacz nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,30
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	2,17
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	2,03
81	Operator maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	1,94
32	Średni personel do spraw zdrowia	1,90
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,50
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1,46
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1,46
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,19
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1,15
23	Specjaliści nauczania i wychowania	1,02
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,02
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,71
74	Elektrycy i elektrycy	0,71
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,66
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,49
42	Pracownicy obsługi klienta	0,49
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,40
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,22
54	Pracownicy usług ochrony	0,22
35	Technicy informatycy	0,18
82	Monterzy	0,18
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,13
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,13
62	Leśnicy i rybacy	0,04
3	Żołnierze szeregowi	0,00
63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,00

Tabela 15 Ranking zawodów ze względu na szansę uzyskania oferty.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,73
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,55
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,40
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,28
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,28
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,19
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,18
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,17
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,17
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,16
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,13
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,12
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,11
54	Pracownicy usług ochrony	0,07
22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,07
52	Sprzedawcy i pokrewni	0,06
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,05
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,05
51	Pracownicy usług osobistych	0,05
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,05
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,05
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,04
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,04
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,04
42	Pracownicy obsługi klienta	0,03
23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,02
32	Średni personel do spraw zdrowia	0,02
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,02
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,02
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,02
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,06
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,01
35	Technicy informatycy	
62	Leśnicy i rybacy	0,01
74	Elektrycy i elektronicy	0,01
82	Monterzy	0,01
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,003
63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,00
3	Żołnierze szeregowi	0,00
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,00

Głównym celem zestawienia przedstawionego w tabeli 15, jest chęć zobrazowania w jakich grupach zawodowych prawdopodobieństwo wystąpienia ofert pracy jest największe.

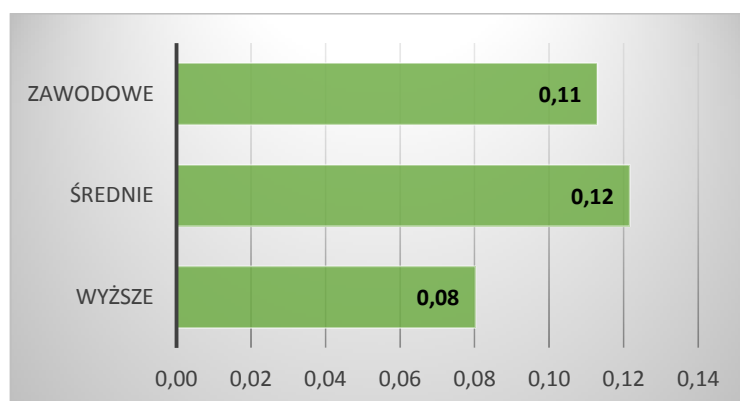
Istotnym wydaje się zaznaczenie, że miernikiem wspomnianego prawdopodobieństwa jest wskaźnik uzyskania oferty, którego wzrost świadczy o rosnącej szansie pojawienia się oferty pracy w danym zawodzie.

Czołową pozycję rankingu zajmują zawody wchodzące w skład kategorii oznaczonej numerem 92, której nazwa to: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie. Wskaźnik uzyskania oferty, w przypadku pierwszej pozycji zestawienia wynosi 0,733, a rezultat ten był efektem wysokiej wartości wskaźnika dla jednego z zawodów tworzącego owa grupę: robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie (1,8333).

W kontekście analizowania prawdopodobieństwa uzyskania oferty warto również zwrócić uwagę na drugą w hierarchii grupę zawodową: pozostali pracownicy obsługi biura. Wartość omawianego wskaźnika dla zespołu 44 wynosi 0,548 i jest to zasługa zawodów tworzących ten zbiór : technicy archiwiści i pokrewni (0,62), listonosze i pokrewni (0,56), drukarze (0,33), pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani (0,27).

Zerowa realność wystąpienia oferty pracy towarzyszy takim grupą zawodowym jak: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni, żołnierze szeregowi oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, a przyczyn takiej sytuacji należy szukać w specyfice analizowanego powiatu, i oczywistym braku miejsc pracy gdzie takowe zawody można wykonywać.

Rys 11 Zależność prawdopodobieństwa uzyskania oferty względem wykształcenia

Jak dobitnie pokazuje rys. 11 wskaźnik uzyskania oferty jest skorelowany z poziomem wykształcenia właściwego dla danego zawodu. Zdecydowanie większe prawdopodobieństwo ukazania się oferty oraz znalezienia zatrudnienia towarzyszy osobą legitymującym się wykształceniem średnim niż bezrobotnym z ukończoną edukacją na poziomie wyższym.

Tabela 16 Oferty pracy w podziale ze względu na PKD.

Sekcja PKD	zgłoszone w 2014	Struktura (%)
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	404	17,85
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	296	13,08
Budownictwo	217	9,59
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	207	9,15
Przetwórstwo przemysłowe	203	8,97
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	190	8,40
Pozostała działalność usługowa	159	7,03
Edukacja	152	6,72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	125	5,52
Transport i gospodarka magazynowa	100	4,42
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	59	2,61
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	47	2,08
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	32	1,41
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30	1,33
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo	18	0,80
Informacja i komunikacja	12	0,53
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych	6	0,27
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	0,22
Górnictwo i wydobywanie	1	0,04

Analizując oferty pracy jakie zostały zgłoszone w II połowie 2014 roku, w podziale ze względu na PKD, wyraźnie widać, że szczególnie jedna pozycja rankingu wyróżniała się na tle pozostałych rodzajów działalności, i był to : handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Liczba ofert pracy w liderującym obszarze działalności, pod względem kreowanej podaży zatrudnienia, wyniosła 404, co stanowiło 17,85 % ogółu wakatów. Znacząca część wolnych etatów została wykreowana przez działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą, gdzie zatrudnienie mogło znaleźć 296 osób i był to wynik na poziomie 13,08% całości ofert pracy z roku 2014. Zbliżony wolumen ofert pracy stał się zasługą budownictwa, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz przetwórstwa przemysłowego, i w każdym wypadku oscylował on w okolicach 9% wszystkich wakatów. Najmniej płodnymi dziedzinami działalności gospodarczej, pod względem kształtowania podaży pracy, okazało się górnictwo (1 oferta), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (5ofert), oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych (6ofert).

Dla lepszego uzmysłowienia sobie koncentracji ofert pracy w 10 kluczowych obszarach działalności gospodarczej warto spojrzeć na rys. 11.

Rys. 11 Struktura ofert pracy w podziale ze względu na PKD

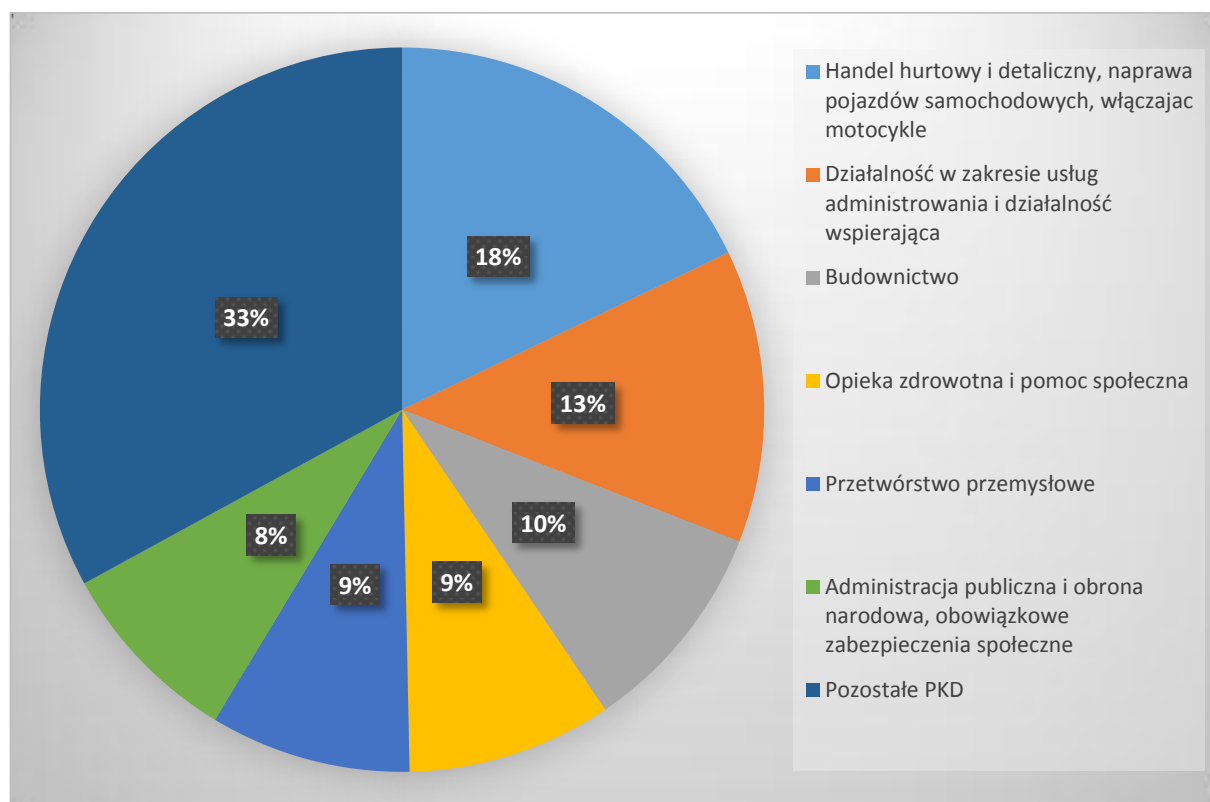

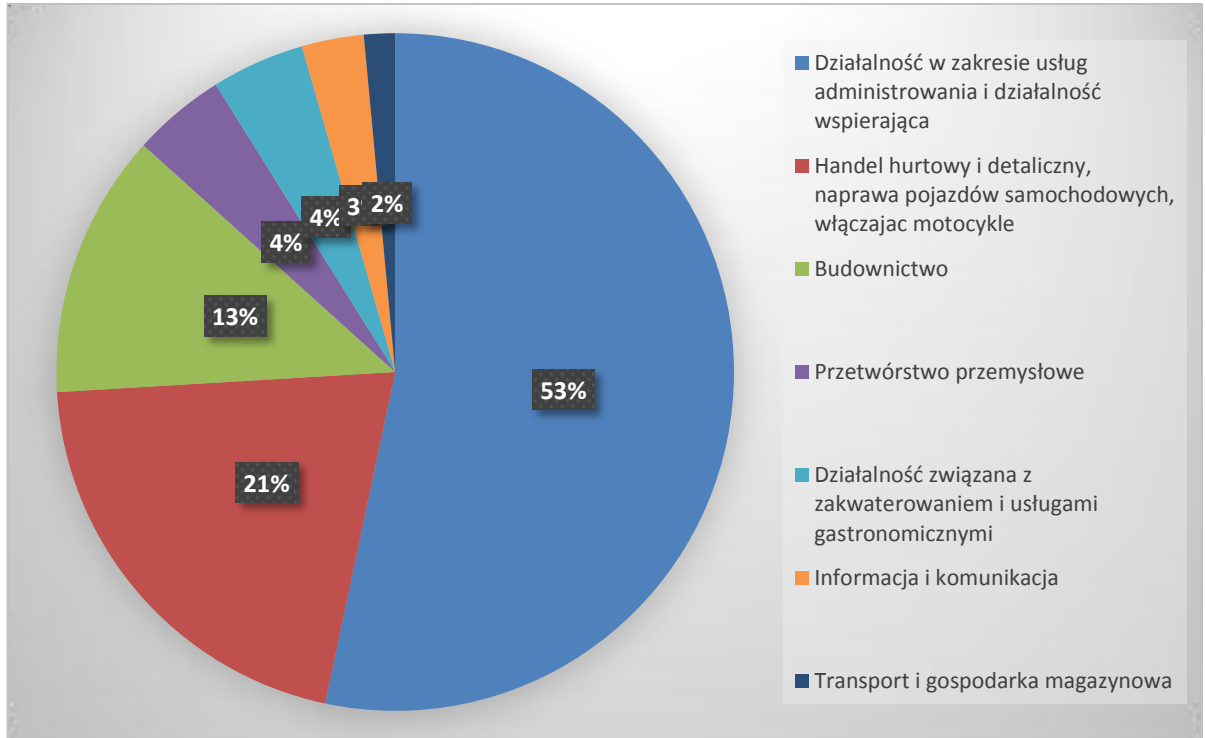
Tabela 17 Oferty pracy w podziale według PKD dla stanu na koniec 2014 roku.

Sekcja PKD	stan w	
	końcu 2014 roku	Struktura (%)
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	36	50,70
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	14	19,72
Budownictwo	12	16,90
Przetwórstwo przemysłowe	3	4,23
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	4,23
Informacja i komunikacja	2	2,82
Transport i gospodarka magazynowa	1	1,41

Jak wynika z tabeli 17, przytłaczająca większość ofert pracy, na koniec roku 2014, została wygenerowana przez działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą. Najliczniejsza grupa wakatów stanowiła ponad 50% ogółu ofert pracy, a w ujęciu ilościowym kształtowała się na poziomie 36. Skupienie większości ofert pracy

w jednym obszarze aktywności gospodarczej widać dobitnie na rys. 12, który w ujęciu graficznym prezentuje tendencje podziału wakatów, na koniec grudnia 2014 roku.

Rys. 12 Struktura ofert pracy według stanu na koniec roku 2014, w podziale ze względu na PKD.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W Powiecie Strzyżowskim ze względu na wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów zawodami **deficytowymi** w II półroczu 2014r (wg kodu 6-cyfrowego kodu zawodów) są zawody:

Tabela 18 Zawody deficytowe w II półroczu 2014r (wg kodu 6-cyfrowego kodu zawodów) .

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"932101"	Pakowacz	28,20
"712301"	Monter ociepleń budynków	17,00
"751490"	Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	14,00
"411004"	Technik prac biurowych*	12,56
"711101"	Konserwator budynków	12,00
"523002"	Kasjer handlowy	11,83
"921402"	Pomocniczy robotnik szklarniowy	11,00
"931202"	Kopacz	10,00
"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej*	9,00
"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	9,00
"441203"	Listonosz	8,00
"524601"	Wydawca posiłków / bufetowy	8,00
"711601"	Brukarz	7,33
"515303"	Robotnik gospodarczy	7,10
"261901"	Asystent prawny	7,00
"332101"	Agent ubezpieczeniowy	7,00
"411003"	Pracownik kancelaryjny	7,00
"343301"	Bibliotekarz*	6,00
"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	5,75
"412001"	Sekretarka	5,50
"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	5,00
"811105"	Operator koparko - ładowarki	5,00
"911207"	Sprzątaczką biurowa	5,00
"941201"	Pomoc kuchenna	4,20
"431202"	Pracownik do spraw ubezpieczeń	4,00
"711301"	Kamieniarz*	4,00
"752309"	Tartacznik	4,00
"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	4,00
"911202"	Palacz pieców zwykłych	4,00
"911290"	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	4,00
"962902"	Dozorca	4,00

Analiza wskaźnika intensywności deficytu zawodów wskazuje, że w okresie II półrocza 2014 roku największe szanse na podjęcie zatrudnienia miały osoby na stanowisku Pakowacz

i Monter ociepleń budynków .O ile w pierwszym zawodzie mamy do czynienia z dużą ilością ofert zgłaszanych do Urzędu Pracy przez agencje zatrudnienia i dotyczących zatrudnienia Polaków za granicą, to w drugim przypadku – montera ociepleń budynków - charakter pracy i stosunkowo niskie wynagrodzenie powoduje, iż osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem tego typu pracy. Wysokie wartości wskaźnika intensywności deficytu obserwowane są również w przypadku zawodów: Pozostali robotnicy przetwórstwa tworzyw roślinnych, technik prac biurowych, konserwator budynków, kasjer handlowy, pomocniczy robotnik szklarniowy.

Wskaźnik intensywności deficytu zawodów zaburzony jest również poprzez dużą ilość ofert stażowych, i tak w zawodzie technika prac biurowych, który znajduje się stosunkowo wysoko w tabeli jeśli chodzi o zapotrzebowanie na rynku pracy wysoka pozycja wynika tylko i wyłącznie z dużej ilości ofert stażowych odbywanych w tym zawodzie.

Tabela 19 Zawody zrównoważone (wg kodu 6-cyfrowego) w II półroczu 2014 .

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"121101"	Główny księgowy	1
"216304"	Projektant wzornictwa przemysłowego	1
"216602"	Grafik komputerowy multimedialny	1
"241103"	Specjalista do spraw rachunkowości	1
"242403"	Specjalista do spraw szkoleń	1
"324002"	Technik weterynarii*	1
"333107"	Technik logistyk*	1
"334302"	Asystent dyrektora	1
"432190"	Pozostali magazynierzy i pokrewni	1
"432390"	Pozostali pracownicy do spraw transportu	1
"532102"	Opiekun medyczny*	1
"621001"	Drwal / pilarz drzew	1
"711404"	Zbrojarz	1
"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	1
"713203"	Lakiernik samochodowy	1
"722307"	Operator obrabiarek skrawających*	1
"751106"	Ubojowy	1
"753402"	Tapicer*	1
"912102"	Pracznica	1
"933304"	Robotnik magazynowy	1

Wymienione tutaj zawody pojawiły się w bazie ofert pracy, głównie dzięki aktywności osób zainteresowanych podjęciem pracy w takim właśnie konkretnym zawodzie.

Należy zwrócić uwagę, że grupa zawodów zrównoważonych składa się zaledwie z kilkunastu zawodów. Sytuacja ta obrazuje skalę niedopasowania jaka występuje na powiatowym rynku pracy, gdyż w przypadku rynku dojrzałego grupa ta powinna być najliczniejsza. Wydaje się, że w obecnej sytuacji należy zintensyfikować działania zmierzające do skoordynowania systemu nauczania szkolnego na poziomie ponadgimnazjalnym do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz promować, upowszechniać i prowadzić edukację ustawiczną dorosłych osób pracujących oraz bezrobotnych poprzez organizację szkoleń, kursów i programów doskonalenia umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

**Tabela 20 Zawody nadwyżkowe (wg kodu 6-cyfrowego) w okresie II półrocza 2014
(w kolejności od zawodów, które są najbardziej deficytowe).**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"311504"	Technik mechanik*	0,012
"311408"	Technik elektronik*	0,033
"753105"	Krawiec*	0,034
"711503"	Stolarz budowlany	0,035
"751201"	Cukiernik*	0,038
"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,045
"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,055
"214390"	Pozostali inżynierowie inżynierii środowiska	0,066
"234201"	Nauczyciel przedszkola	0,066
"713102"	Malarz budowlany	0,066
"242219"	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,076
"722204"	Ślusarz*	0,076
"721306"	Błacharz samochodowy*	0,095
"751204"	Piekarz*	0,098
"261990"	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1
"341205"	Pracownik socjalny	0,1
"712601"	Hydraulik	0,105
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,109
"325905"	Opiekunka dziecięca*	0,111
"541390"	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,111
"351203"	Technik informatyk*	0,115
"711202"	Murarz*	0,12
"216590"	Pozostali kartografowie i geodeci	0,125

"522305"	Technik handlowiec*	0,127
"752208"	Stolarz meblowy	0,131
"235107"	Pedagog	0,142
"262101"	Archiwista	0,142
"752205"	Stolarz*	0,142
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,142
"712703"	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,147
"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,153

W wyżej wymienionych przypadkach częściej zgłaszano do Urzędu oferty pracy niż rejestrowały się osoby bezrobotne.

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów wskazuje, że charakter przytoczonych tu zawodów w dalszym ciągu jest generowany kierunkiem kształcenia istniejących dawniej na naszym terenie szkół. W wyniku tego procesu w ewidencji osób bezrobotnych znajduje się bardzo liczna grupa bezrobotnych, która posiada zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe nie odpowiadające standardom współczesnego rynku pracy. Pracodawcy zainteresowani są zatrudnianiem osób młodych i dyspozycyjnych. Osoby posiadające średnie bądź zawodowe wykształcenie w danym zawodzie, bez aktualnych uprawnień i kwalifikacji, mają znikome szanse na zdobycie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Dlatego bardzo ważną rolę powinny odgrywać szkolenia indywidualne.

Tabela 21 Zawody deficytowe (kod grupy zawodów 4-cyfrowy).

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"9321"	Pakowacze	28,2
"7123"	Tynkarze i pokrewni	27
"4412"	Listonosze i pokrewni	15
"9214"	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	11
"5230"	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	10,1
"5246"	Wydawcy posiłków	8
"7116"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	7,3
"5153"	Gospodarze budynków	7,1
"3321"	Agenci ubezpieczeniowi	7
"3433"	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	6
"4120"	Sekretarki (ogólne)	5,5
"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	5
"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	5

"5245"	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	5
"5329"	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	5
"7514"	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	4,6
"9112"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	4,5
"9412"	Pomoce kuchenne	4,4
"3323"	Zaopatrzeniowcy	4
"7113"	Robotnicy obróbki kamienia	4
"8114"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	4
"9629"	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	3,7
"3313"	Księgowi	3,6
"4311"	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	3,2
"1323"	Kierownicy do spraw budownictwa	3
"7111"	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	3
"8172"	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	3
"4321"	Magazynierzy i pokrewni	2,3
"5311"	Opiekunowie dziecięcy	2,3
"8189"	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	2
"7321"	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	2

Tabela 22 Zawody zrównoważone (kod 4-cyfrowy).

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"3240"	Technicy weterynarii	1
"3214"	Technicy medyczni i dentystyczni	1
"1211"	Kierownicy do spraw finansowych	1
"2151"	Inżynierowie elektrycy	1
"5321"	Pomocniczy personel medyczny	1
"7119"	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"7129"	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"2424"	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1
"3118"	Kreślarze	1
"4323"	Pracownicy do spraw transportu	1
"2163"	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	1
"7534"	Tapicerzy i pokrewni	1

"7521"	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	1
"9333"	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	1
"7214"	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	1
"9121"	Pracznicy ręczne i prasowacze	1

Tabela 23 Zawody nadwyżkowe (kod 4-cyfrowy).

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"3115"	Technicy mechanicy	0,009
"3112"	Technicy budownictwa	0,012
"2330"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	0,020
"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,024
"2143"	Inżynierowie inżynierii środowiska	0,032
"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,034
"2132"	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	0,040
"7115"	Cieśle i stolarze budowlani	0,054
"3111"	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	0,056
"7412"	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,056
"3119"	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,069
"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,076
"3114"	Technicy elektronicy i pokrewni	0,086
"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,092
"3512"	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	0,111
"2351"	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,120
"7112"	Murarze i pokrewni	0,120
"6210"	Robotnicy leśni i pokrewni	0,125
"2621"	Archiwiści i muzealnicy	0,125
"7522"	Stolarze meblowi i pokrewni	0,139
"2341"	Nauczyciele szkół podstawowych	0,143
"2643"	Filolodzy i tłumacze	0,143
"2633"	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,143
"7127"	Monterzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0,147
"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,148
"2142"	Inżynierowie budownictwa	0,152
"7213"	Blacharze	0,158
"3143"	Technicy leśnictwa	0,167
"3211"	Operatorzy aparatury medycznej	0,167
"5120"	Kucharze	0,170
"5141"	Fryzjerzy	0,191

Tabela 24 Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) dla zawodów z preferowanym wykształceniem wyższym.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Status
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,11	Nadwyżka
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,18	Nadwyżka
23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,18	Nadwyżka
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,30	Nadwyżka
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,32	Nadwyżka
22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,38	Nadwyżka
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,50	Nadwyżka
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,73	Nadwyżka
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	2,50	Niedobór

Tabela. 25 Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) dla zawodów z preferowanym wykształceniem średnim.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Status
35	Technicy informatycy	0,13	Nadwyżka
32	Średni personel do spraw zdrowia	0,25	Nadwyżka
42	Pracownicy obsługi klienta	0,26	Nadwyżka
54	Pracownicy usług ochrony	0,42	Nadwyżka
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,66	Nadwyżka
51	Pracownicy usług osobistych	0,73	Nadwyżka
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,73	Nadwyżka
52	Sprzedawcy i pokrewni	0,90	Zrównoważony
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,43	Niedobór
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	4,71	Niedobór
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	6,92	Niedobór
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	7,67	Niedobór

Tabela 26 Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) dla zawodów z preferowanym wykształceniem zawodowym.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Status
62	Leśnicy i rybacy	0,13	Nadwyżka
74	Elektrycy i elektronicy	0,13	Nadwyżka
82	Monterzy	0,14	Nadwyżka
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,19	Nadwyżka
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,28	Nadwyżka
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,30	Nadwyżka
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,36	Nadwyżka
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,46	Nadwyżka
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,80	Nadwyżka
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,30	Niedobór
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,86	Niedobór
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,47	Niedobór
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,52	Niedobór
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	4,90	Niedobór
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	8,25	Niedobór

Wnioski

Sukcesywnie tworzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest dokumentem, którego głównym przeznaczeniem staje się sygnalizowanie istotnych tendencji oraz charakterystycznych zależności występujących na lokalnym rynku pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenie, zasadnym wydaje się dokonanie kompleksowego podsumowania niniejszego raportu, co pozwoli podkreślić jego merytoryczną spójność oraz umożliwi spięcie go swoistą klamrą stylistyczną.

Podstawowe stwierdzenie, które powinno nadać pozytywny wydźwięk treści owego podsumowania, odnosi się do zauważalnego spadkowego trendu poziomemu bezrobocia. Liczba osób zarejestrowanych w PUP, na koniec 2014 roku, była o 661 mniejsza niż populacja bezrobotnych w roku wcześniejszym. Źródeł takiego zjawiska można szukać zarówno w faktycznym rozwoju lokalnej gospodarki, które owocuje wzrostem podaży pracy, jak i w niekorzystnych, ale coraz powszechniejszych tendencjach, wyjazdu za granicę w celu podjęcia zatrudnienia.

Kolejna kwestia, która zasługuje na uwagę, w tej części opracowania, odnosi się do sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy. Niniejszy raport pokazuje dobitnie, że zawody zdominowane przez kobiety, nie należą do tego kręgu specjalności, w których liczba ofert pracy jest największa. Znacząca grupa zarejestrowanych w PUP kobiet oraz stosunkowo niewielkie zmiany liczebności tej grupy to także wynik sytuacji, w której rejestracja w urzędzie pracy, dla wielu przedstawicielek płci żeńskiej, jest skutecznym sposobem uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, na czas wychowywania dzieci. Analiza bezrobocia wśród kobiet pozwala wysnuć tezę, że zauważalny ostracyzm wobec poszukujących pracy pań jest nadal ogromną bolączką, nie tylko lokalnego, ale i krajowego rynku pracy.

Ranking zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych porusza także kwestię długotrwałego bezrobocia. Należy zaznaczyć tutaj, że osoby pozostające bez pracy, powyżej 12 miesięcy, stanowią 37,9% ogółu bezrobotnych, a zawody, które owo długotrwałe bezrobocie generują to z reguły specjalności właściwe dla osób z wykształceniem zawodowym lub średnim. Długotrwałe bezrobocie, jako odrębne zjawisko jest dodatkowym wyzwaniem dla urzędów pracy, przede wszystkim ze względu na zmiany jakie następują w świadomości części osób pozostających bez pracy, dla których stan bezrobocia staje się obszarem znanym i bezpiecznym, a ewentualne starania przerwania tej sytuacji mogą być postrzegane jak wrogie próby złamania komfortowego statusu quo.

Mówiąc o specyfice lokalnego rynku pracy, należy także wspomnieć o kwestiach związanych z napływem bezrobotnych, które są tak istotne dla ogólnej liczby oraz struktury podmiotów zarejestrowanych w PUP. Zbiorowość osób jaka uzyskała status bezrobotnego, w przeciągu całego 2014 roku, wyniosła 5500, co w porównaniu z rokiem wcześniejszym stanowiło spadek o 6,5%. Mniejszy napływ bezrobotnych oraz większa liczba osób, które podjęły zatrudnienie, przyczyniła się do ogólnego zmniejszenia się populacji bezrobotnych i w konsekwencji do spadku stopy bezrobocia w powiecie. Obszary działalności gospodarczej, generujące największe bezrobocie to przede wszystkim: przetwórstwo przemysłowe i budownictwo. Jak już zostało wcześniej wspomniane, okresowy wzrost liczby bezrobotnych, z branży budowlanej, jest następstwem sezonowości jakiej podlega ta sfera gospodarki. Natomiast bezrobocie, które towarzyszy przetwórstwu przemysłowemu może być postrzegane jako nieuchronne następstwo zmian gospodarczych, które wypierają przetwórstwo z naszego regionu, na rzecz rozwoju usług.

Dla lepszego poznania mechanizmów kreujących lokalny rynek pracy, nie powinno się zapominać o wysnuciu ogólnych wniosków, dotyczących ofert pracy jakie zostały zgłoszone do PUP, w przeciągu ostatniego półrocza. Wśród branż, które najintensywniej kreują lokalną podaż pracy wyróżniamy: handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, włączając motocykle, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz budownictwo. Na uwagę zasługuje również fakt, że osoby zarejestrowane w PUP mają zróżnicowane szanse na znalezienie pracy, które to szanse uzależnione są, w znacznym stopniu, od posiadanego wykształcenia. Największe prawdopodobieństwo pojawienia się ofert pracy towarzyszy osobą z wykształceniem średnim, a w dalszej kolejności zawodowym i wyższym. Taka sytuacja nie napawa optymizmem, jeśli chodzi o zdroworozsądkową ocenę, wedle której osoby, poświęcające znaczną część życia na edukację wyższą i samorozwój, nie powinny mieć, przesadnych utrudnień w znalezieniu zatrudnienia.

Porównując ilość zawodów nadwyżkowych i deficytowych, zdecydowanie przeważa ilość zawodów nadwyżkowych, czyli takich gdzie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest większa niż zapotrzebowanie na dany zawód. Jest to zjawisko występujące od wielu lat, choć w I półroczu mieliśmy pierwszy raz sytuację odwrotną – był to wyjątkowy przypadek spowodowany najprawdopodobniej sezonowymi pracami osób za granicą i związanym z tym ich odpływem- niestety chwilowym z rynku pracy. Sposobem na częściowe zredukowanie przewagi zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi jest na pewno, rozwijanie systemu edukacji i dostosowanie oferty dydaktycznej do realnych potrzeb rynku pracy.

Opracowana analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych nie do końca odzwierciedla aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy. Pracodawcy nie mają obowiązku informowania Urzędu Pracy o wolnych miejscach pracy, więc z powodu na wysoką stopę bezrobocia, w naszym terenie, często miejsca pracy zapełniają się poza możliwościami realizacji ich przez Powiatowy Urząd pracy. Bardzo często zdarza się, że do Urzędu trafiają oferty od tych samych pracodawców, na takie same stanowiska, w krótkim odstępie czasu, co również wpływa niekorzystnie na obraz statystyczny zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W powiecie strzyżowskim istnieje również bardzo duży problem tzw. „szarej strefy”, która niekorzystnie wpływa na obraz i wiedzę o sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Pozytywne trendy przewijające się w najniższej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzyżowie, od roku 2010 oraz wzrost ilości zgłaszanych ofert pracy, pozwalają nam wysnuć nieśmiało wnioski o poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Niemniej jednak niepewna i niezmiennie trudna sytuacja lokalnych pracodawców nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie jak będzie wyglądał regionalny rynek pracy w najbliższej przeszłości.